

Enhed
Kommunaløkonomi

Opfølgning på udligningsaftalen notat vedr. ø-tilskud

Sagsbehandler
NMJ

Aftaletekst:

Koordineret med

"Der er enighed om at forøge tilskuddet til kommuner med øer med i alt 15 mio. kr. årligt. Det forudsættes i den forbindelse, at der med virkning fra 2014 sker en modernisering af fordelingsnøglen for tilskuddet til driften af færgeruterne. Det forudsættes ligeledes, at forhøjelsen kan bruges til finansiering af f.eks. gratis godstransport, gratis persontransport i turistydersæsonen (april til september) samt etablering af et færge-sekretariat"

Sagsnr.
2013-07642

Doknr.
95345

I dette notat behandles særskilt udligningsaftalens indhold vedr. forhøjelsen på 15 mio. kr. af tilskuddet til kommuner med mindre øer (§20-tilskud) fra og med 2014.

Dato
14-05-2013

Notatet omhandler tre punkter: 1) valg af fordelingsmodel, 2) etablering af færge-sekretariat, 3) ønske om rabatordninger bl.a. i turistydersæsonen.

1) Fordelingsmodel for ø-tilskud

Finansieringsudvalget er anmodet om at tilvejebringe et ajourført fordelingsgrundlag for de relevante dele af støtteordningen, herunder driftsstøttedelen og de ø-betingede merudgifter. Udvalget er bl.a. bedt om at overveje anvendelse af objektive kriterier i tilskudsfordelingen.

Finansieringsudvalgets rapport (vedlagt) viser, at der er betydelige merudgifter forbundet med at have en eller flere mindre øer som en del af kommunen. Opgjort på baggrund af kommunale indberetninger for 2012 udgjorde merudgifterne gennemsnitlig ca. 34.000 kr. pr. øbo i kommunerne.

Færge- og havnedriften er den absolut største merudgift og udgør knap 80 pct. af merudgifterne på ca. 158 mio. kr., som kommunerne har oplyst for 2012.

I Finansieringsudvalgets rapport opstilles to modeller for en omlægning af tilskudsfordelingen.

Model 1 indebærer en ren objektiv fordeling af statstilskuddet på baggrund af befolkningstal og sejlfafstand. Modellen har fordelingsmæssige konsekvenser, idet i alt otte kommuner vil miste tilskudsmidler - heraf påvirkes særligt Lolland Kommune

Model 2 baseres dels på et gennemsnit af de faktiske udgifter i forbindelse med færgedriften i perioden 2007-2012, og dels på fordeling af en mindre andel af tilskuddet på baggrund af et objektive kriterium – befolkningstal. På trods af udgangspunktet i de faktiske udgifter medfører model 2 tab for to kommuner.

Pro et. contra

- For model 1 taler, at modellen indebærer en frigørelse af tilskudsfordelingen fra forhold som nuværende serviceniveau, omkostningsstruktur og effektivitet i opgaveløsningen. Modellen er enkel og robust, da den følger to objektive kriterier, hvor kun befolkningstallet ændres løbende.
- Model 1 har omvendt de største fordelingsmæssige konsekvenser, hvilket kan medføre tilpasninger i serviceniveauet på kort sigt. Lolland Kommune påvirkes særligt med et samlet tab på -4,2 mio. kr., svarende til 0,06 pct. af beskatningsgrundlaget kommunen. Dette forhold kan tillægges vægt ved fordeling af det almindelige særtilskud fra 2014 og følgende år.
- For model 2 taler, at modellen ikke har samme fordelingsmæssige konsekvenser som model 1. To kommuner vil have mere beskedne tab. Desuden opfanger model 2's historiske udgifter muligvis også – om end dette ikke kan beregnes – visse bagvedliggende udgiftsbehovsfaktorer udover sejlfarstand og befolkningstal.
- Model 2's udgangspunkt i de faktiske udgifter (netto) ved færgedriften i perioden 2007-2012 indebærer imidlertid også, at fordelingsnøglen efter en årrække skal revideres på ny. Modellen kan herved i et vist omfang svække den enkelte kommunes incitament til at effektivisere færgedriften, hvis der på trods af usikkerhederne forbundet hermed spekuleres i en fremtidig revision af fordelingsnøglen.

Det indstilles, at partierne beslutter at anvende model 1 til den fremadrettede fordeling af ø-tilskuddet.

2) Etablering af færgesekretariat

Tilskuddet til kommunerne med mindre øer er i henhold til loven et generelt tilskud, og spørgsmålet om et færgesekretariat er dermed ikke eksplicit håndteret i de modeller, som Finansieringsudvalget opstiller.

KL er blevet opfordret til at koordinere og fremme etableringen af et færgesekretariat med placering i en af ø-kommunerne. Der pågår en indsamling af interessetilkendegivelser fra de relevante kommuner fra KLs side.

Status er, at lidt mere end halvdelen af kommunerne p.t. har meldt tilbage. De modtagne tilbagemeldinger er positive, men med visse forskelle i opfattelsen af indhold og organisering af et færgesekretariat.

De generelt positive tilkendegivelser kan tolkes som et muligt grundlag for et færgesekretariat. På grund af de manglende tilbagemeldinger og forskellene i opfattelsen af et færgesekretariats organisering og indhold, synes der dog ikke opnået nogen sikkerhed for realiseringen af et færgesekretariat.

På denne baggrund kan det overvejes at:

- A) *Fortsætte bestræbelserne på via KL at få færgesekretariatet op at stå.*
Dette vil sandsynligvis medføre et mere positivt ejerskab blandt medlemmerne og sikre KLs involvering. Denne tilgang er på linje med lovbemærkningerne og tilskuddets generelle karakter. Ulempen ved denne tilgang er risikoen for, at etableringen, på trods af en generel positiv holdning til et færgesekretariat, ikke bliver til noget alligevel. I en sådan situation vil det være vanskeligt at holde midler tilbage efterfølgende.

eller

B) Tilbageholde 2 mio. kr. af tilskuddet .

Det er muligt at tilbageholde 2 mio. kr. med henblik på udbetaling, når der foreligger en aftale om etablering af et færagesekretariat. Tiltaget går imod ø-tilskuddets generelle karakter, men der opnås hermed større sikkerhed for realiseringen af et færagesekretariat.

Det formodes, at mindst én kommune konkret ønsker at varetage opgaven. Et færagesekretariat etableret på denne baggrund kan dog evt. få problemer med opbakningen fra de færgerier og kommuner, det er hensigten at servicere.

Det bemærkes, at den gældende lovgivning medfører, at de tilbageholdte midler skal udbetales i løbet af 2014. Dette forhold medfører et vist tidpres på processen.

Det indstilles, at partierne beslutter at anvende model B som middel til at fremme processen for etableringen af et færagesekretariat. Der er til afklaring udarbejdet reviderede modelberegninger (1 og 2) med fordeling af 13 mio. kr. og byrdefordelingsberegninger i pct. af beskatningsgrundlaget (vedlagt).

3) Rabatordninger bl.a. i turistydersæsonen

Tilskudsforhøjelse på 15 mio. kr. blev foruden finansiering af et færagesekretariat aftalt med henblik på bedre muligheder for finansiering af gratis godstransport, gratis persontransport i turistydersæsonen (april og september).

Størrelsen af tilskudsforøgelsen skønnes under ét at rumme mulighed for gennemførelse af yderligere rabatordninger på de kommunale færgeruter. Ministeriet kan opfordre til etablering og udvidelse af eksisterende rabatordninger. Et færagesekretariat kan evt. opsamle erfaringer, udarbejde statistik og evt. tilbyde assistance med udarbejdning af modeller for nedsatte takster i turistydersæsonen. Det bemærkes dog, at der givetvis, og som det er tilfældet i dag, vil være lokale forskelle på initiativerne i denne retning.

Bilag

- Finansieringsudvalgets rapport – Tilskudsordningen vedr. kommuner med mindre øer.
- Reviderede modelberegninger (1 og 2) med fordeling af 13 mio. kr. og byrdefordelingsberegninger i pct. af beskatningsgrundlaget.